

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 korona	—	fillér.
Félévre	3	"	—
Negyedévre	1	"	50
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	4 korona		
Egyes szám ára	14 fillér.		

Felolvasó szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Szomorú jelenségek.

A mai társadalom — írja egy francia bölcsész — úgy, amint van, egészében, a valaha létezett társadalmak között a legjobb, alapelvei a legfonságesebbek, mert a polgári egyenlőség, a közszabadság, a szeretet, a humanizmus, az emberi méltóság érzetein épült föl.

Nos, bármily szépek is a szegletkövek, magán a művön sok a torz vonás, ez oda nem illő, a bomlásnak indult részlet. Különösen áll ez a magyar társadalomról. A 60-as évek vezéremberei egységessé, erőssé, nagygyá akarták tenni a különböző elemekből álló magyar társadalmat és a mai klikk uralom nemesak hogy darabokra akarja szétszedni a szebb jövőre jogosító, harmonikus építményt, de maholnap az alapokat is kitérdeli alóla.

Az új társadalom egyik alapelve vala a polgári egyenlőség. Fonséges eszme, isteni gyökér: az evangelium adott létet ennek. A magyar társadalom — fájdalom! — kezdi rombolni ez alapkövet: különbséget tesz ember és ember, polgár és polgár közt.

A törvény védelmét élvezzi, előhaladás, rang, kitüntetés, az osztályrésze, pártfogolásban, sőt még bü-

palástolásban is részesül a szabad-
elvű párt, a zsidó és szabadkőmives,
de az ellenzék, a katolikusokat;
főleg a papokat és szerzeteseket
ki akarják zárni még az alkotmány
sánczai közül is.

A magyar társadalom másik
alepelve volt a közszabadság. De
kérdem: nem sebeztek e véresre a
közszabadságot a szorongók a vá-
lasztáskor és az Ugron, Egán ellen
indított utálatos hajsza nem eléggé
bizonyítja, hogy a szólás szabadság,
mint üldözött vad, nyugtot nem ta-
lál a hazában.

A szeretet és humanizmus szel-
lemét háttérbe szorítja a felekezeti
torzsalkodás. Maga Bánffy a volt
miniszterelnök protestánsaink között
egy táborot szervezett és a vallási
érdek örve alatt tulajdonképen pe-
dig elvesztett posztójának visszaszer-
zéséért hadat indít a katolikusok
ellen.

Ime a katolikusok toleranciája:
egy protestáns főgondnokot, a ki
felekezetének híveit pártfogolta a
politikában... segítette a megyei,
és állami előkelő állásokra, szó nél-
kül türtek a kormány-elnöki szé-
ken... és ime protestáns testvéreink
elfogultsága, — tisztelet a kivételek-
nek — akik a hazáját, alkotmányu-
kat, szabadságunkat elárulni kész

emberrel nem szégyelnek szövet-
kezni, midőn e szövetségtől hasznot
remélnek.

De a megindult harc egyuttal
méltánytalannak is, mutatja protes-
táns testvéreinket. Ők, akik büszkén
hivatkoznak a multa, a kik egy
történelmi czimhez is göresösen ra-
gaszkodnak, a történelem és törvény
által szentesített tulajdonukat, az
egyházi vagyont, nem állják tá-
madni.

Végre az emberi méltóságérze-
tének is ijesztő esökkenését mutatja
társadalmunk akkor, midőn erős
gyanu merült föl arra nézve, hogy
pártvezérek és politikusok idegen
tőke szolgálatába szegődtek s ide-
gen bankároknak adták el szabad-
ságukat, függetlenségüket és meg-
győződésüket. Szegény magyar haza,
mely ennyi sebből vérzik, szomorú
társadalom, melynek alapjai düle-
deznek! De nem, ez nem marad-
hat így! Dolgozni kell minden egyes
egyénnek, kinek keblében a neme-
sebb eszméket az önérdek ki nem
ölte, hogy társadalmunkban a köz-
szabadság, polgári egyenlőség, a
szeretet hamanus szellemét és az
emberi méltóság érzetét megszilár-
ditsuk.

TÁRCZA

Van-e Isten?

Felolvasta *Zahoránszky István* a kath. kaszinó
mult vasárnapi estélyén.

Mióta ember él a földön, a nagy ter-
mészet az ő mérhetetlenségének megszámlál-
hatatlan tüneményével, tüneményeinek majd
elragadó szépségével, majd lebilincselő, meg-
döbbentő nagyszerűségével folytonos hatással
volt az emberre, mindig döntő szerepet vitt
az ember lelki életének történetében. Az a
bámulatos erő, mely tavasszal rügyeket fa-
kaszt a gallyakon, levéllel s virággal borítja
a meztelen ágat, késő ősszel pedig ismét
megfosztja minden ékességétől a tájat; az a
titokzatos hatalom, melynek erős keze fényt
és meleget ad a nap sugarainak, irányt szab
a tomboló viharoknak s csodálatra méltó össz-
hangot hoz ebbe a nagy a mindenségbe,

melynek határai rejtve az emberi ész előtt:
ez a bámulatos erő, ez a titokzatos hatalom
örökösön magára irányítja a dolgok valódi
okát kutató ember figyelmét, ennek megis-
merése mindig hő vágya, olthatatlan szomja
volt az emberiségnek.

De míg az ó-kor egyszerű embereinek
szárnyakat adott a természet, melyeken a
magasba emelkedve ismét megközelítették a
természet Urának trónját s ha többé-kevésbé
torzított alakban is, de újból meglátták az
őskinyilatkoztatás Istenét, kit hosszú száza-
dok folyama alatt homály takart el szemünk
elől: addig a mi felvilágosodott korunk tu-
dósainak nagy része annyira hozzánőtt az
anyaghoz, hogy szánandó mosolylyal nézi
le azokat, kik elég vakmerők hinni, hogy
a látható világon kívül van egy láthatatlan
is, hogy az érzeink alá eső tünemények
oka nem esik mindenkor érzeink alá, szó-
val hogy él egy öröktől fogva létező, végtel-
enül bölcs Isten, ki a nagy mindenség te-

remtője, fentartója és kormányzója s ki az
összes tünemények indítója és végső oka.

Csodálatos, de igaz, hogy míg az ó-kor
népeinek s a mai műveletlen nemzeteknek
is egész sereg istenségre volt és van szük-
ségük, hogy a lépten-nyomon előforduló tü-
neményeknek előttük ismeretlen okát meg-
magyarázzák, addig a mi korunk épen az
ellenkező hibába esik: az egy Istent sem
akarja elismerni csupán azért, mert a ve-
gyészek lombikjában mint külön elem ki
nem vált, mert nagyító üvegén még egy tu-
dós sem szemlélhette, legfőképpen pedig
azért, mert felfuvalkodott esze s romlott szive
nem akarja elismerni létezését.

Felolvasásom tárgya lesz, Hölgyeim és
Uraim, kimutatni, a mennyire ily szük ke-
retű eszme-futtatás határai között lehetséges,
hogy a mindennapi élet legegyszerűbb ta-
pasztalati tényei, legközönségesebb jelenségei
is mily hangosan hirdetik a végtelenül bölcs
Isten létét mindazoknak, kik nem tusakod-

SZÉNÁSI, HOFFMAN és TÁRSA

selyemkélme ujdonságok ismert nagyválasztéka megérke-
zett, s kérem ennél fogva a nagyérdemű közönség pártfogását vagyok

Budapest képviselő **RESZLER JÁNOS** vászon és
készfehérnemű üzletében **Szatmár, Kazinczy-
utca** Wallon Lajos ur házában **tavaszi gyapju** és

kész szolgálattal: **RESZLER JÁNOS.**

Ünnepi beszéd.*)

Mélyen tisztelt ünnepi gyülekezet!
Egyetemi Polgártársaim!

Elhangzott a „Nemzeti dal”, mely már félszázad óta minden magyar vérére pezsegetti. Elhangzott arról a helyről, melyet a szabadságért rajongó Petőfi „a magyar szabadság első szabad dalá”-nak elszavalásával 1848 márczius 15.-én szentté avatott. Mert szentnek kell neveznünk azt a helyet, a hová évenként megújuló és mindinkább fokozódó lelkesedéssel zárandokol a nemzeti kegyellettől áthatott közönség és a lelkes ifjú magyarság; a hol egy pillanatra szinte felfedjük a jelent, hogy annál zavartalanabbul merenghessünk el a multon, melynek dicső emlékével hevesebben dobog az örvendő szív, emelkedik az érző kebel és a lelkesedés szent tüze lánggra gyújtja az arcokat. És nem szégyen-e, nem volt-e vétkez mulasztás, hogy a mai napig semmi jel se hirdette e hely nemzeti jelentőségét; hogy még a magyarnak is keresve kellett keresnie és másoktól megtudnia ezen az épületen azt az örökké nevezetes pontot, a hol „az ifjú magyarság lánglelkű énekese és örök dicsősége” Petőfi, leirhatatlan lelkesedés közepette harsogta el a Talpra Magyart! Mi, az egyetemi polgárok, a magyar ifjuság, azon szent meggyőződéssel állítjuk ide a Petőfi-emléktáblát, hogy csak kötelességünket teljesítettük; de egyszersmind azon büszke öntudattal, hogy kötelességünk teljesítésével önmagunkhoz méltón fényesebbé tettük az általános nemzeti ünnepet, mely az Európa szívében élő magyarságot márczius 15-én minden évben lelkesen foglalkoztatja!

Petőfi emléktábla fölállításának eszméje érdemlegesen az egyetemi ifjuság lánglelkű vezetőjének és szeretve tisztelt tanárának, Beöthy Zsoltnak, a lelkében született meg, ki aztán az eszme megtestesítését az ifjuság figyelmébe és pártfogásába ajánlotta. A „Bölcsészeti hallgatók Segítő Egyesülete” vállalta magára azt a nehéznek bizonyult feladatot, hogy az ország összes főiskoláit, az egész magyar ifjuságot lelkes felhívásban adakozásra buzdítsa. Három évvel ezelőtt történt az első, de kevés eredménnyel járó kísérlet, a mely többször ismétlődött. Végre együtt volt oly összeg, hogy fölállíthattuk ezt a szerény emléktáblát, melynek az a hivatása, hogy Petőfi-nek itt szerzett örök dicsős-

Budapest, 1900. évi márczius 15-én a Petőfi-emléktábla leleplezésekor a Magyar Nemzeti Múzeum előtt mondotta Vörös Béla bölcsészethallgató.

nek megátalkodottan az igazság ellen. Talán nem fölösleges dolog szent hitünk ez első és legfőbb igazságával foglalkozni manapság, midőn az emberiségnek éppen felvilágosult, művelt része, ha nem is hirdeti szóval, hogy nincs Isten, de úgy él, úgy cselekszik, mintha nem volna.

A régiek a világegyetem középpontjának a földet tartották; ma azonban minden művelt ember tudja, hogy a föld nagyon is kis bolygója a napnak s aligha van fontosabb szerepe a nagy mindenségben mint az, hogy rajta él a teremtett lények koronája, az ember. Hogy mily parányi gömb a föld a naphoz képest, kitűnik abból, ha meggondoljuk, hogy a nap tömege 325 ezerszer akkora mint földünké, átmérője pedig háromszor és félszer akkora, mint a földnek a holdtól való távolsága, pedig ez is 386 ezer kilométer. A nap a mi égboltozatunk uralkodója; annyi jótéteményét érezzük szüntelen, hogy egy cseppet sem csodálhatjuk, ha nem egy nép tisztelte és tiszteli benne ma is istenét. Sugarai nélkül verőfény helyett örök éjszaka borulna a földre, melynek sötéttségét még a hold szelid fénye sem enyhítené, mert hiszen a hold csak a látóhatárunk alá merült nap fényét veri vissza; melege

ségét és halhatatlan érdemét a késő nemzedékek lelkében is ébren tartsa, és lelkesítő emléket őszinte kegyelletté varázsolja!

Petőfi emlékének szenteltük ezt a nagy napot, Petőfiről kell hát szólanom! Jól tudom, nem várja tölem senki, irodalmi érdemeinek méltatását, hisz ezzel egy egész tudós társaság foglalkozik. Fölsőleges és hiu kísérlet is volna ez oly hallgatóság előtt, a mely márczius 15-én nem tudós bonczolgatást, nem tárgyilagosságot vár, hanem oly mozzanatok feldzését óhajtja, a melyek hazafias kegyelletté növelik, a melyek megmagyarázhatatlan lelkesedésének okáikellő világításba helyezik! Én ezért csak néhányvonás temelek ki Petőfi egyéniségéből, a melyeket követni tartozik mindenki, a ki nemcsak szóval, hanem tetteiben is magyarnak vallja magát!

Petőfi az ifjuság költője, kit már 1847-ben a nemzet legnépszerűbb költője gyanánt ünnepelnek, minthogy ekkor megjelent verskötetében egyik bírálója, Eötvös, szerint minden költeménye „magyar, gondolatában, érzéseiben, minden szavában. De a magyar dal-költés fejedelmének, a szabadság és szerelem lánglelkű énekésének is voltak ellenségei, mint a hogy ma is vannak naivnak mondható lelkek, a kik csak gunyolódó hangon tudnak nyilatkozni Petőfiről és könyelműen bocsátják világgá idéltlen ítéleteiket! Ezeknek az ifjuság nevében csak azt mondom, a mit Jókai Mór 1847-ben teljes meggyőződéssel hirdetett: „A ki magyar szívvvel magyarul tud érezni: annak Petőfit szeretnie kell!”

Eljött az 1848. év, melyet Petőfi a népek hajnalcsillagának nevez. Rajongó lelkesedéssel üdvözli a párizsi, majd a bécsi forradalmat, melyet már régebben megjósolt és a mely után annyira sóvárgott, mintha nem is élhetne nélküle. És a mikor tapasztalnia kell, hogy nálunk mily lassan fejlődnek a viszonyok odáig, hogy életre keljen a várva-várt szabadság; hogy itt inkább csak beszélnek, de cselekedni nem mernek az emberek, lángoló haragjában felkiált:

„Azt akarják, hogy Magyarország
Inkább kofa, mint hős legyen”
(Mögint beszélünk s csak beszélünk. . .)

Nincs megelégedve senkivel és semmivel; korholja az ifjuságot, megtámadja az országgyűlést; és, hogy, a mi a szívében volt, az volt az ajkán és a tollán is, a királyokról irt költeményei világosan bizonyítják! Lázás türelmetlenségében ily kifakadással akarja tette birtani hazáját:

A ddig ostorozlak, nemzetem, míg végre
Földdobog szíved, vagy szívem megszakad”
(Van-e egy marok föld. . .)

Óhaja teljesült. A pesti ifjuság már-

nélkül aranykalász és tarka virágszőnyeg helyett örökös hó és jég borítaná a földet, melyben szerves élet nem fakadhatna. Ha a nap eltűnnék az égboltozatról, rövid haldoklás után minden kihalna a földön, mit ma élőknek nevezünk.

Midőn ilyesféle igazságok jutnak eszünkbe, ne állapodjunk meg azon vigasztaló gondolatnál, hogy a nap valószínűleg még igen sokáig fogja éreztetni velünk életető melegét, hanem fűzzük tovább gondolatainkat. Hogyan jutott ez óriási izzó gömb oda, a hol áll? Kinek hatalmas keze tartja fenn az űrben? Ki adta sugarainak azt a tulajdonságot, hogy szint kölcsönözzön a növényzetnek, melegének azt az erőt, hogy a magasba emeljen a tengerből sok millió méter-mázsa vizet? Ki szabta meg azt a törvényt, hogy sugarai megtörjenek a felhő vízpáráin és szivárványt alkossanak?

Ha szép nyári estén az égboltozatra tekintünk, elragadtatva szemléljük a különféle fényű és nagyságú csillagok milliárdjait. De vajon hány ember gondolja meg, hogy ez apró fényes testek óriási világok, melyek közül nem egy a napnál is sokkal nagyobb! Ki törődik azzal, hogy e rengeteg sok égi test minden képzeletet meghaladó gyorsaság-

gal kering és forog nem csak saját tengelye körül, hanem azon a pályán is, melyet számukra az idők kezdetén szabtak?! Kinek jut eszébe csodálkozni a fölött, hogy e sok forgó, keringő óriás közül még soha egy sem ütközött össze a másikkal? Ezekhez hasonló komoly gondolatok nem jutnak eszünkbe, pedig szájtátva megbámuljuk azt a cirkuszi clownt, ki négy vagy öt golyót oly ügyesen dobál közvetlenül egymás után a levegőbe, hogy sem a földre nem esik egy sem, sem egymásba nem ütközik. — Mily óriási, mérhetetlen lehetett az az erő, mely a világűrbe dobta e hatalmas, földünk-nél sok ezerszer nagyobb gömböket és pedig oly hatalommal, hogy e tömegek ezer és ezer év óta keringenek szédítő gyorsasággal az erőhanyatlás, a lankadás minden jele nélkül!

De hagyjuk el az égboltozatot, mely szépségével, pompájával s világainak óriási méreteivel annyira eszünkbe juttatja parányiságunkat s irányítsuk figyelmünket olyan tárgyra, melyek itt vannak a földön. Vegyünk a kezünkbe például egy darab közönséges konyhasót. Az ásványtan azt tanítja róla, hogy olyan vegyület, melynek minden egyes tömege egy clór és egy márczius 5-én nyitott levelet intéz a pozsonyi ifjakhoz, melyben az egyetértés, összeköttetés és együttműködés „szentháromság”-át hangoztatja. 14-en este esküvel kötelezi magát az ifjuság arra, hogy a nevezetes 12 pont megadását követelni fogja. Aztán felvirradt márczius 15-e, Petőfi-nek és a magyar ifjuságnak egyik legdicsőbb napja! A „megkötött szárnyú sasok” a Nemzeti dal hatása alatt lefoglalják Landerer nyomdáját; ezzel eltűnik a szellem rabsága s megszületik a szabad sajtó, mely nélkül Petőfi szerint koldus volt a nemzet!

Csodával határos dolog, de tény hogy vannak *ugynevezett* magyarok, a kik nem akarják megérteni márczius 15-ének nagy történelmi fontosságát! — A most letűnő századot a felvilágosodás századának szokták nevezni. Felvilágosodás azonban a szellem szabadsága nélkül csak üres fogalom, csak frázis! És ime, nálunk a szellem 1848. márczius 15-én lett ismét szabaddá! — Az éppen nevetséges badarság, hogy némelyek érthetetlennek tartják az ifjuság óriási lelkesedését! Hisz ez a nap éppen az említett okból, egyik legfényesebb lapja a magyar ifjuság történetének, és nem volna méltó ez az ifjuság dicső elődaihoz, ha ezt a napot legjobb tehetsége szerint nem ünnepelné! — Ma meg már — és bizonyára a jövőben is — ugyszólván *nemzeti szükség* márczius 15-ének megülvése, mert nincs az évnek egyetlen napja sem, a mely iránt ily élénk és igaz érdeklődést, ily őszinte lelkesedést tanúsítana a nemzet egyetemességel! És végtére is ez az irányadó! A mit pedig ez tesz, azt meg — és talán elítélni lehet a jövő feladata, de a jelenben senkinek sincs rá joga! — Petőfi is érezte e nap rendkívüli jelentőségét, azért büszke rá, hogy ő volt ekkor az ifjuság vezére:

„Egy ilyen nap vezérsége,
S díjazva van az élet! . . .
Napoleon dicsősége,
Te veled som cserélek!”
(15-ik márczius 1848.)

És most engedjétek meg Egyetemi Polgártársaim, hogy én mint magyar ifjú, hozzátok a magyar ifjusághoz az őszinte Petőfi-ünnepelése alkalmával magyar őszinteséggel szólhassak!

Petőfi szabadságszeretét, hazafiságát és őszinte eszét óhajtottam emlékünke idézni. A szabadságszeretet már velünk született, erre tehát nem kell egymást buzdítanunk. Hazafiság is van bennünk, de talán nem a szó legnemesebb értelmében. Azért tartom ezt a vádat megengedhetőnek, mert mi sokszor nem akarjuk teljesen ismerni a hazafiság

gal kering és forog nem csak saját tengelye körül, hanem azon a pályán is, melyet számukra az idők kezdetén szabtak?! Kinek jut eszébe csodálkozni a fölött, hogy e sok forgó, keringő óriás közül még soha egy sem ütközött össze a másikkal? Ezekhez hasonló komoly gondolatok nem jutnak eszünkbe, pedig szájtátva megbámuljuk azt a cirkuszi clownt, ki négy vagy öt golyót oly ügyesen dobál közvetlenül egymás után a levegőbe, hogy sem a földre nem esik egy sem, sem egymásba nem ütközik. — Mily óriási, mérhetetlen lehetett az az erő, mely a világűrbe dobta e hatalmas, földünk-nél sok ezerszer nagyobb gömböket és pedig oly hatalommal, hogy e tömegek ezer és ezer év óta keringenek szédítő gyorsasággal az erőhanyatlás, a lankadás minden jele nélkül!

De hagyjuk el az égboltozatot, mely szépségével, pompájával s világainak óriási méreteivel annyira eszünkbe juttatja parányiságunkat s irányítsuk figyelmünket olyan tárgyra, melyek itt vannak a földön.

Vegyünk a kezünkbe például egy darab közönséges konyhasót. Az ásványtan azt tanítja róla, hogy olyan vegyület, melynek minden egyes tömege egy clór és egy

követeléseit! Gyakran nem c-olekszünk, neha meg oly tettek ragadtatjuk magunkat, a melyek életjelt adnak ugyan rólunk, de csak az egyetemi ifjuság méltóságának a rovasára! Petőfi nem beszédes, hanem munkás hazaszeretetre lelkesít bennünket! S vajjon elmondhatjuk-e magunkról azt, a mivel ő tudta lelkiismeretét megnyugtanni:

„Tudom, kevés, mit a honért tevők;
De megtevén, a mennyi telt.”
(Miért kisérsz . . .)

Valóban megtette, és a csatatéren halván meg, hatalmasan ráczáfolt ellenségeire, a kik szerették szajhó-nek nevezni. És önzetlenül tette meg, a mit tehetett, hisz maga mondja:

„Nem várok én dicsőséget s díjat
Munkáimért
Kötelességét ingyen tenni kell,
S kötelesség munkálni a honért.”
én
Használni s nem ragyogni akarok.”
(Miért zárjátok el az utamat?)

Tanuljunk hát önzetlen, munkás hazaszeretettel Petőfőtől és, ha kötelességünket teljesítettük, ne keressük, ne is várjuk ma sokitól az elismerést, megtaláljuk a jutalmat . . . önmagunkban! Petőfi őszintesége pedig mindenekelőtt arra indítson bennünket, hogy legyünk egymással szemben csakugyan őszinték. Sokkal jobban érte mindegyikünk ezen fölszólításnak a jelentőségét, semhogy részletezésre volna szükség!

Dicső elődeink az egyetértés, összekötés és együttműködés „szentháromságát” ajánlották egymásnak. Legyünk rajta, hogy ezen jelszavakat ne csak megértsük, hanem szerintük is cselekedhessünk! Ez legyen a legszebb és legméltóbb eredménye a mai Petőfi-ünnepségnek, akkor a magyar ifjuság ma sem faradt ide hiába!

Most pedig adjuk át Petőfi szellemének és a jövőnek a jelen magyar ifjuságának ezt a csekély ajándékát! Hulljon le a lepel a Petőfi emléktábláról, hadd olvashassa mindenki, hogy „A magyar ifjuság allitotta e táblát az ifju magyarság lánglelkü énekesének és örök dicsőségének, Petőfi Sándornak, ki 1848 márczius 15.-én d. u. a magyar szabadság első szabad dalát e helyről szavalta el.” Alljon itt ez az emléktábla, mint a magyar ifjuság teljes elismerésének, köteles hála-jának és hazafiúi kegyeletének örök időkre szóló jelvénye! Lelekesítse mindenkor önzetlen, munkás honszerelmeire a haza jövő reményeit! Mert ne feledjük, és ne feledjék késő unokáink se, hogy, ha nem elég ez a hideg, élettelen tábla a nemzeti szellem ébrentartására, a szabadságra termelt magyar

nép lelkesítésére: megjelenik majd a nemzete jövőjén aggódó Petőfi szelleme, és szívet lelkét rázó hangon fogja mennydörögni: *Talpra Magyar!*

Segélyegyleti közgyűlés.

A szatmári róm. kath. egyházmegyei néptanítók segély-egyesülete folyó bő 20-án tartotta meg az évi rendes közgyűlését dr. Keszler Ferencz pápai praelatus, apát-kanonok, püspöki biztos elnöklése alatt.

Az igazgató-választmány évi jelentése során Jankovics János jegyző a részvét meleg hangján emlékezett meg az egyesület, közel multban elhunyt nagyérdemű alapító tagjáról, b. e. Novak Antal nagyprépostról, ki a segély-egyesületnek megalapítása óta annak buzgó elnök igazgatója is volt. — Közgyűlés fájdalmas részvételének kifejezése mellett az elhunyt egyik alapító és elnök-igazgató emlékét és érdemeit jegyzőkönyvében örökíti meg.

Ezután Erdélyi Imre pénztáros az egyesület nevében bizalommal és örömmel üdvözli az elnöki székben dr. Keszler Ferencz praelatus ur ő méltóságát s kéri, fogadja el a pár év óta betöltetlen elnök-igazgatói állást. — Elnöklő praelatus ur az alapszabályokra való hivatkozással kijelenté, hogy az elnöki állást most el nem fogadhatja, kegyes ígéretet tett azonban, hogy legközelebb a segély-egyesület alapító tagjai sorába lép, mely kijelentését a közgyűlés örvendetes tudomásul vette.

A gyűlés rendes tárgyai voltak:

I. Az ig. választmány és felülvizsgáló-bizottság jelentése az 1899. évi pénztári műveletről. Bevétel 1941 frt, Kiadás 1458 frt. 92 kr. Az egyesület vagyona az 1899. év végén 22,679 frt. 25 kr. — Összehasonlítva az 1898. évi zárszámadással, a többlet 291 frt. 25 kr. — Az egyesületnek volt 2 alapító-, 1 pártoló-, 11 rendes-, 8 segély-dijas tagja és 1 kiskoru árvának adott neveltetési pótlékot.

Közgyűlés a felolvasott jelentésből tudomást szerzett arról, hogy az 1899. év folyamán eszközölt bevételek és kiadások igazolva lettek s a tényleg meglevő vagyon

egyezik azon összeggel, melyet a számvizsgálat eredményezett, s mivel a kölcsönökre vonatkozó okiratok és az egyesület értékpapirjai rendben és teljes épségben találtak: pénztárost, felülvizsgáló-bizottságot és igazgató-választmányt az 1899. évről a számadás további terhe alul elismerésének kifejezése mellett fölmentette.

II. Az 1900. évi költségvetést közgyűlés a következőkben állapította meg. Bevétel 3558 korona 68 fillér — Kiadás. a) segély-dijakra 2666 korona 64 fillér; b) neveltetési pótléokra 40 korona; c) tagdíj-tökökítés 240 korona; d) tartalék-alapra 300 korona; e) előre nem látható kiadásokra 112 kor. 04 fill. f) pénztáros tiszteletdíja 200 kor. Összesen 3558 kor. 68 fillér.

III. Nagy Vincze segély-dijas tag indítványára kimondta közgyűlés, hogy a tartalék-alapot külön könyvecskében kezeltesse ebből lesznek fedezendőek az időközi segélyezések.

IV. A felülvizsgáló-bizottság tagjaitul megválasztották Méder Mihály elnöklése alatt Jankovics János és Mondik Endre; póttagoknak: Juhász József és Bodnár Alajos.

Végül közgyűlés elnök ur ő méltóságának szives érdeklődéséért köszönetét nyilvánította, s a gyűlés befejeztetett.

Hirek.

A püspök ur jótékonyága. Ő méltósága a püspök ur az egyházmegyei papok nyugdíjalapjára felajánlolt 20000 (huszezer) koronát az egyházmegyei pénztárba befizette.

Dr. Steinberger Ferencz nagyváradai kanonok, a tanító és tanítónőképző intézetek volt igazgatója pénteken délelőtt vett búcsút a tanári kartól és a növendékektől. A végleges megválás igen szomorú pillanatokat okozott. Szombat reggel úgy a fi és nőképzők tanári kara, mint az ifjuság megjelent a pályaháznál, hogy megegyezzen Isten hozzádot mondjon a távozóknak. Összegyűltek barátai és tisztelői közül számosan. A kanonok ur láthatólag meg volt hatva, mindenkiel váltott néhány szót. Mielőtt felszólalt volna, *Báthory* Endre tanárt megcsókolta e szavakkal: „*Adja át az egyházmegyei pap-*

nátrium parány egyesüléséből származik. Azt is tudjuk róla valamennyien, hogy talán egy ásvány sem oly szükséges mint ez, mert nélküle izetlen, megehetetlen minden ételünk. — A levegőre nézve azt tanítja a vegytan, hogy minden tömecsze egy nitrogén s két oxigén parány keverékéből jön létre; a vizről pedig azt, hogy egy oxigén és két hidrogén parány alkot egy víztömece-t. És e dolgok valóban igazak! Ámde megtanulhatjuk, tudhatjuk e testek minden tulajdonságát; ismerhetjük előfordulásuk minden alakjában, más testekhez való minden viszonyukban, még sem fogunk minden kétséget kizáró feleletet kapni a tudománytól a következő kérdésekre: miért jegecedik a konyhasó mindig koczka alakban? Miért hasad minden körülmények között a koczka lapjaival párhuzamos síkokban? Miért fordul elő a konyhasó mindig szilárd, a levegő mindig légnemű, a víz pedig szilárd, folyékony és légnemű állapotban? Ki állapította meg a parányok egyesülésének arányát? Ki tette a vizet kivételé azon általános physikai törvény alól, mely szerint a testek a hidegben összehúzódnak? Hogy a természet háztartásában így van ez legjobban berendezve, azt mindnyájan belátjuk; de vaj-

jon e tények csak a véletlen művei-e, vagy inkább egy végtelenül böles törvényhozó akaratanak megvalósulásai, ki a teremtmények mindegyikének meghatározta tulajdonságát, megszabta rendeltetését?

Sokszor elgondolkoztam a gyümölcsösben, hol az év különböző szakáiban alma, körte, szilva, barack, som, szőlő, a pázsiton szanaszét illatos eper, a kerítés mellett málna és szeder készített lezakításra, hogy miként lehetséges egyazon talajból annyiféle színt, izt és alakot, sőt egy és ugyanazon színnek annyi árnyalatát létre hozni a mennyit e növények utattak? Láttam, hogy ugyanazon almatörzshebe sokféle almát lehet ojtani s a közös törzs ugyanazon sejtjei matematikai pontossággal szállítják az egyes ojtógalyokba azon anyagokat, melyek az illető almafajnak megadják a jellegzetes alakot, színt, izt és aromát. Képzetelemben magam elé állítottam, hogy hányszor jut az a nedv válasz-utra, mig rendeltetése helyére kerül s még sem tér el soha a helyes iránytól! Mi emberek mennyit tusakodunk, tanakodunk, midőn jobbra vagy balra el kell határoznunk magunkat! Hogy latolgatjuk a körülményeket, hány álmatlanul töltött éjszaka vési homlokunkra mély barázdák alak-

jában az elhatározás nehézségét s mégis mily sok ember bánja meg lépését, melyet pedig oly meggondoltnak, annyira helyesnek tartott!

A bükk és a gyertyánfa tőszomszédok az erdőben; egyforma ezüstös mindkettőnek egyenes törzse, csaknem ugyanolyan színűek s alakuk a leveleik, úgy hogy laikus szem alig tud különbséget tenni közöttük s mégis mennyire különbözik e két fa egymástól? Honnan van ez? Hiszen ugyanaz a föld táplálja mindkettőt, egy eső frissíti fel mindkettőnek leveleit s ugyanazon vihar tördeli mindkettőnek galyait!

Az akácza s a gledicia egyformán tövises; de az akác tövise csak a külső héjnak sajátos átalakulása s egyszerű nyomással könnyen lefejthető az ágról, míg a glediciáé, hogy úgy mondjam, a fának szívéből nő ki, valóságos ágacska. Miféle láthatatlan erő utasítja e fának sejtjeit, hogy az akácza töviséinél így, a glediciánál amugy sorakozzanak egymás mellé?

Ki tudná megmondani miért tű alakuk a fenyő levelei, mig mellette a tölgy oly büszke széles, karélyos, a nyárfa pedig sziv alakú leveleire? Miért tör égfelé a jegenye

ságnak.” Amint fellépet a vonatra, éljenzés tört ki az ajkakon, mely mindaddig nem csillapult, míg a vonat el nem robogott. *Kerekes Mihály* plébános, dr. *Erdélyi Károly*, *Majos Károly* és *Molnár Mihály* kísérték el egész Váradig, a délutáni vonattal többen is mentek.

Lemondott polgármester. *Láley Sándor* Ungvár város polgármestere e hó 21-én tartott közgyűlésen lemondott állásáról, s legkésőbb csak szeptemberig hajlandó az ügyeket vezetni.

Kinevezés. A m. kir. belügyminiszter M.-Sziget város rendőrfőkapitányává Szöllősy Ferencz rendőrtanácsost nevezte ki. Az újonnan kinevezet főkapitány M.-Sziget városnak régi tisztviselője s hoszas szolgálata alatt szerzett érdemeket ez előkelő állásra való kinevezésére. Gratulálunk!

Gyászír. Szoboszlai *Papp József* a vármegyei számfeljő hivatal főnöke e hó 21-én este 8 órakor hirtelen elhunyt. Epen sétáját végezte nejével az utcán, s midőn már hazatérőben voltak, egyszerre rosszul lett és a legközelebbi kapualjában pár perc alatt kiszenvedett. A tisztviselői karnak igen rokonszenves alakja volt, kit minden ismerőse szeretett. E hó 23-án nagy részvét mellett helyezték nyugalomra. — *Szerbák János* kisgérczei gör. kath. lelkész életének 75-ik évében e hó 22-én elhunyt.

A miniszter nyilatkozata. Városunk első ipartelepéről, a nagy gözmalomról, *Hegedüs* kereskedelmi miniszter nagyon elismerőleg nyilatkozott a látogatás alkalmával. Mikor kíséretével a gözmalom minden helyiségét s azok berendezéseit megtekintette, odafordult az öt kalauzoló kíséretéhez s így szólott: Uraim! gratulálók e szép és modern berendezéshez. Sok ipartelep megneveztem már, de még ilyen berendezést, mint a milyennel ez el van látva, kettőnél sem tapasztaltam.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Mátéfy* Domokos szinýér-váraljai adóárnokot a székeludvarhelyi kir. pénzügyigazgatóságához segédtitkárnak, — *Nagy Kalmán* szinýér-váraljai adóhivatali gyakornokot a nagybányai kir. adóhivatalhoz adó isztnek nevezte ki.

Egyházi gyűlés. A nagykárolyi róm. kath. egyház *Palczér Ernő* egyházi és *Vetzké* Ede világi elnök vezetése mellett a napokban tartotta meg évi rendes közgyűlését. *Palczér* elnök ékesszólóan eszette a múlt év eseményeit, melyek közt a legnagyobb horderejű volt a Vinterhalter nagyváradi kanonok és a Jelinek Róza által tett alapítvány. Az előbbi 4000, az utóbb 5800 koronás. Megállapították a költségvetést és az egyházi adó kivétel kulcsát, s megválasztották a ki-

vetésnél közreműködő bizalmi férfiakat. A közgyűlés *Palczér Ernő* elnöknek buzgó fáradozásaiért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.

Stefánia férjhez ment. Az özvegy trónörökösnet a mult esüörtörökön eskette meg Mayer püspök, a burg plébánosa Miramaréban *Lónyay Elemér* gróffal. Mint tanuk *Choloniewsky* gróf és a vőlegény öcsese szerepeltek. Ó felsége pompás ajándékkal lepte meg a menyasszonyt, kit mindenfelől elárasztottak üdvözlésekkel és ajándékokkal. Az új pár esküvő után tengeri utazásra indult.

A katolikus kaszinó vasárnap este a Czeecil-egyesület nagy termében felolvasó estélyt tartott, mely látogatottságot tekintve mögötte maradt az előző estélyeknek; de a műsor most is oly gazdag volt, mint eddig. Első szám *Haller Jenő* orgonajátéka volt, ki Rinek „Flute Conurto” ezimű nagyszabásu, kiváló zenei tudást igénylő hangverseny darabját játszotta el bámulatos technikával, és egy hivatott zeneművész bravúrával. A közönség az utolsó akkord elhangzása után a kiváló zeneművészt lelkesen tapsolta és éljenezte. Az orgonajáték után *Zahoránszky István* felolvasása következett. *Zahoránszky* nak ez volt első nyilvános szereplése s ez első fellépésével mindjárt meg is hódította a közönséget. Felolvasásának magasztos tárgya, a vonzó, kellemes irály, mely az egész felolvasáson végig vonult, a hallgatóság figyelmét mindvégig lekötötte. A közönség hálás is volt iránta s a felolvasás befejezésekor zajosan megtapsolta. *Papp Gizella* k. a. *Varady Antal* „Melyiket?” ezimű gyönyörű költeményét szavalta el b ztos tudással és nagy hatással. Az utolsó felolvasó *Kádas László* volt. „A férfiakról” volt a ezime felolvasásának, melyben gyakran csillant fel élénk temperamentumának derős humora, mely a közönséget nem egyszer hangos nevetésre készítette. Különösen a férfiak természetrajzának bemutatásával keltett nagy derűtséget. Hogy neki is bőven kijutott a tapsból, azt mondanunk sem kell. Műsor után a közönség egyrésze a katolikus kaszinóba vonult, hol tombolával összekötött társas szórakozás volt.

Az ügyvédi kamara vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését, melyen *Dr. Farkas Antal* elnök a kartársi egyetértés ápolására buzdította a tagokat, ezután *Dr. Schlönpflug Jenő* titkár számolt be a mult évi működésről. A számvizsgáló bizottság jelentése után a pénztárnok a felmentvény megnyervén, a tagsági díj állapotát meg 24 koronában, mely július 1-ig befizetendő.

A kath. kaszinó ápril. hó 1-én — azaz — vasárnap delután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlését. Targysorozat: Elnöki megnyitó, titkári jelentés, kimutatás a kaszinó vagyoni állapotáról, tisztujítás, esetleges indítványok. A közgyűlésre a kath. kaszinó t. tagjai a kiküldendő meghívókon kívül, ez uton is meghívotnak.

Kötőke volt szombaton este a Czeecil egyesület dísztermében, melyen püspök ur ó méltósága is megjelent, ki szívesen bocsátotta a nőegylet rendelkezésére a helyiséget, azt villanyfényvel kivilágította és saját költségén befűtette. Az első számot egy mesterileg előadott trió képezte, melyet *Borbala Laura* zongorán, *Georgievich Vilma* hegedűn és *Ferenczy Cusztáv* gordonkán játszottak művészi ökellyel. *Vajay Imre*, *Hodossy Lajos* és *Ekkel Lajos* éneke a programnak pompás pontja volt, melyet a közönség nagy élvezettel hallgatott. *Litteczy Margit* kisasszony egy vig monologot adott elő, mely által már eddig elért szép sikereit a óban megkoszoruzta. *Ludmann Ilonka* kisasszony, művészi estélyeink csatogánya, *Vajay Imre* urral egy kettőst énekelt elragadó hatással. *Dr. Tanódi Martonné* urnő zongora darabjai szintén kellemes perczeket szereztek. Az ügyes rendezésért *Jákó Sándorné*, *Jékei Károlyné*, *Dr. Tanódy Martonné* urnőket is *Dr. Fechtel János* titkár illeti díszéret. A tiszta bevétel 33 frt 66 1/2 kr. volt.

Nagy tűz Erdődön. A szomszédos Erdőd községben nagy tűzvész pusztított a mult esüörtörök delután, melyet a gondatlanság, a tüzes hamunak a trágyadombra való hordása idézett elő. A megrémült lakosságnak a szerencsétlenség hírére városunk tűzoltósága is segítségét nyújtott. Emberfeletti küzdelem után a tüzet csak a késő éjjeli órákban tudtak megfékezni, de már ekkor 26 lakóház és egy csür a lángok martaléka lett. A leégett családok helyzete kétségbeesítő.

A ref. főgymn. f. hó 20-án rendezett hangversenye a helybeli és vidéki közönség nagy érdeklődése mellett folyt le. A változatos műsort a főgym. énekkar szépen előadott népdalaival nyitotta meg. *Kovács Leo*, *Nyári József*, *Méder Mihály*, *Markos Imre* és *Veress Lajos* urak quintett játéka művészi magaslton állott. *Hadusfalvi Ludmann Ilonka* k. a. üde, csengő hangon, mély érzéssel és kedvességgel énekelte *Abtoll* apretikus „Erdei dalt” s *Doniretti Lucialá-* nak egy részletét. Az átnyújtott gyönyörű csokrok és a szünni nem akaró tapsvihar hűven tolmácsolta a közönség tetszését. A kisasszonyt a mindig szívesen hallgatott *Vajay Imre* ur kísérte. *Hodossy Lajos* szépen

míg mellette a mogyoró mindig csak cserje marad?! — Olyan kérdések, melyekre csak akkor adhatunk megnyugtató feleletet, ha a mindenható Isten létét elfogadjuk.

A *Maréchal Nill* s a közönséges hónapos rózsza a legjobb barátságban megférnek egy azon gruppan; ugyanaz a gondos kéz nyesegeti egyiket is másikat is; nem fürdik külön napsugárban ez, mint amaz s mégis annyira elütnek egymástól, hogy míg amaz uralkodói trónon ül a rózsafajok között, emez a legradikálisabb demokrata.

Egyik igen gyakori és közönséges virág az árvácska; sokféle fajtája van, melyek mindegyike más-más színű, vagy ugyanazon színnek különböző árnyalata. Honnan van, hogy e kedves kis virágnak gyökerei egy virágcserep maroknyi földjéből össze tudják szedni a szivárvány összes színeit a sötét vöröstől az ibalyaszínüg minden átmenettel és annyi változottsággal, hogy csodálkozunk rajta? Bátran merem mondani, hogy nincs a világon olyan vegyész, ki abból a maroknyi földből ki tudná választani azt a sokféle festő anyagot! Hát az e kis mag, melyet a virágkedvelő oda vetett, annyira tul tesz az észére büszke emberen, hogy segédeszközök nélkül is képes oly dolgokat

művelni, melyeket a legnagyobb tudós sem képes még utánozni sem?! — Isten ujjá van itt, Hölgyeim és Uraim, melyet csak az nem lát, ki nem akarja látni!

Vessünk egy futó pillantást még az állatvilágra is. Mily bámulatos például az az ügyesség, melylyel az állatok lakóhelyeiket készítik! A fecskének sárból készült, fagombához hasonló kis lakását minden gyermek ismeri; ez azonban még a legegyszerűbbek közé tartozik. Mily mesteri ügyességgel szövö össze himbálózó strucz-tojáshoz hasonló fészket a függő ezinke! Minő pompás palotában lakik a hód! Hány utazó megbámulta már azokat az igen tervszerűen épített, jól berendezett erős, kis várakat, melyeket a természet nevű hangyák építenek maguknak! Szóljak-e a méhekről, melyek oly szép, szabályos hatszögű viaszhasábokba gyűjtik nyáron át a mézet? Rendkívül érdekes a madarak költőzködésének tanulmányozása is. Sokszor még nálunk melegen süt a nap, még lombos a berek s már utra kelnek. Mennyi okosság van abban, hogy a daruk háromszög, a vadlibák római öts alakban vonulnak!

Nem kevesebb figyelmet érdemel az állatok emlékező tehetsége. Mennyi fa ut,

várost, országot bejár a fecske rövid élete alatt s mégis mily biztos repüléssel száll vissza tavasszal abba a parányi kis fészekbe, melyet az előző év őszén elhagyott! A méhecske ezer virágra száll, tiz határt bejár, míg egy szállitmány virágport összegyűjt s mégis delejtü nélkül megtalálja az utat, mely kicsiny köpűjéhez vezet. A ló sötét éjjel is biztosan jár azon az uton, melyet már egyszer megtett. A kutya esztendő után is megérzi s vidám hizelkedéssel üdvözli azt az embert, ki őt egyszer meg-simogatta!

De nem folytatom tovább, mert az állati élet is annyi, okaiban előttünk ismeretlen jelenséget mutat, hogy tárgyammat soha sem tudnám kimeríteni. A természettudomány az ösztönt mondja az állatok cselekvése szabályozójának. De engem e magyarázat ki nem elégít. Mert mi az ösztön? Belső szükségesség, mely a cselekvésnek irányt szab. Tehát törvény, mely sokkal tökéletesebb és állandóbb, mint bármely emberi társadalom alkotta törvény. Ámde, Hölgyeim és Uraim! ki hiszi el, hogy van törvény törvényhozó nélkül? Ki fogadja el, hogy van mestermű annélkül, hogy mestere volna?

* * *

szavaltta Szabados Ede ref. főgymn. tanár „Tied a hatalom” című meghatározó költeményét. Nagy Ilonka k. a. új oldalról mutatta be művészetét, nagy bravúrral zongorázott Böszörményi Emil ural népdalokat. Tóth Margit k. a. otthonossággal és nagy rutinjal játszott rövid, de kedves szerepében, partnere szintén derekasan megállotta helyét. Biki Kornelia k. a. czimbalomjátéka finom felfogásról és nagy technikáról tanuskodik Rudik József VII. oszt. t. a „Matiné után” című magán jelenetben tehetségének szép jelét adta. A concert után a közönség nagy része a polgári társaskörbe ment, a hol a mulatság folytatása következett.

— **A Kölcsey-kör** a múlt vasárnap matiné-t tartott, melyen különösen a hölgy közönség igen szép számmal volt képviselve. A műsort Nyáry karmester művészi vezetése mellett a honvédszenekar gyönyörű játéka nyitotta meg, mely után *Majthényi* Endréné urnó olvasta fel *Mátrayné Márk* Aranka „Régi irások” című művét, melyet a közönség rokonszenvesen fogadott, úgy a szerzőt mint az előadót tapsaival tüntette ki. Fénypontja volt a matinének *Feledi* Boriska ragyogó hangszínezéssel előadott éneke, ki magyar népdalaival elbájolta a jelenvoltagekat. A program, mely teljesen kielégítő volt, a honvédszenekar által mesterileg előadott fuvola szólóval nyert befejezést.

Jandrisics János apát-plébános siremlékére adakoztak: (folytatás) 574 kor.

Dr. Bernolák József, Budapest	10
Kaffka Ede,	2
Dr. Láng Antal Szatmár	4
„ Irinyi Tamás „	2
Szerdahelyi Agoston, Vetés	20
Kulesár István, Szatmár	4
Krasznay István „	4
Kótai Károly, „	2
Dr. Örey Béla, „	2
Kereny Pál, „	1
Majthényi Gyula, „	1
Persenszky Miklós, „	1
Brunner József, „	1
Brunner Józsefné „	1
Perényi János, „	2
Szatmári takarékpénztár	20
Thurner Albert, Szatmár	2
Tóthfalussy Dániel „	4

Összesen: 657 kor.

Irodalmi pályázat. *Rózsa* Károly ur a Szatmár-Erdődi helyi érdekű vasút és a szatmári ipari hitelszövetkezet igazgatója 100= száz korona pályadíjat tűz ki, egy oly felolvasásra alkalmas szabadon választható tárgyú műre, mely minél több hasznot hajtó legyen az iparos osztályra. Feltételek a kö-

Hölgyeim és Uraim! Elősoroltam a benünket körülölelő természet tényeiből és tüneményeiből egynehányat. Ha ezen és ezekhez hasonló dolgok fölött csak rövid pár pillanatig elmélkedünk is, bizonyosan arra a következtetésre jutunk, hogy egy mindenható, végtelenül bölcs Isten keze kormányozza e nagy világnak minden csepp parányát, minden élő és élettelen részét. Ugyanaz a mindenható kéz szabályozza az égboltozat millió világának mozgását, a mely előírta a parányok vegyi egyesületének és bomlásának törvényeit, a mely kijelölte a növényi sejtek működési körét s a mely kormányozza az állatvilágot.

Erre a következtetésre kell jutnia mindenkinek, ki elfogulatlanul foglalkozik a természet tüneményeinek okaival. Erre buzdít koszorus költőnk, Vörösmarty is, midőn így ír:

„A természet örök könyvét forgatni ne szünjél!
Benne az Istennek képe leírva vagyon!”

vetkezők: 1., Pályázhat mindenki, ki magyar honos és a Szatmár-németi iparos ifjak körének tagja, vagy a 4 korona tagsági díjat egy évre befizeti. 2., A pályamű legalább egy írott ivnyi terjedelmű legyen idegen kézzel írva s jelíges levélkével ellátva. 3., A benyújtás határideje 1900. év május 31-e. 4., A beérkező pályaműveket a kör választmánya vizsgálja meg; a felolvasásra alkalmas műveket kiválogatja 1—1 havi időközben a kör helyiségében tartandó felolvasó estélyeken kettésével legfeljebb hármával felolvasatja. Az aránylag jobb mű félretetik. Az így félretett művek egy nagyobb ünnepélyen felolvasás alkalmával újból felolvasásra kerülnek, mely alkalommal a kör összesége itéli oda a 100 korona jutalmat a legjobbnak. 5., A szabályszerű alakban kiállított művek a 3 pontban jelzett határideig Szatmárra, a Szatmár-németi iparos ifjak köre titkárához nyújtandók be.

Ifjusági előadás. Április hó 1-jén vasárnap delután 2½ órakor. A pártütők Kisfaludy vigjátéka kerül színre. Az összes jegyek a helybeli középiskolák tanulói számára tartatnak fenn. Ez alkalommal a következő helyekre még a félárnál is olcsóbb kedvezmény adatik, ugymint; Tamlásszék 40 krajczár. Kórszék 25 krajczár. Zártszék 20 krajczár. A többi hely félárú leendő. Szegény tanulóknak az eladott jegyek arányában ingyen jegy adatik.

Fősorozás. Az idej fősorozás a szatmári főszolgabírói járásban Szatmáron a Gubás ipartársulat áruló házában ápril hó 4. 5. 6. és 7 ik napjain fog megtartani. Polgári elnökijf. Böszörményi Sándor polg. orv. dr. Fekete Samuel vm. főorvos. Ápril hó 4 ik napján Sárköz, Sárköz-Ujlak, Adorján, Batizvasvári, Lázari, Pusztá-Darócz, Kis Peleske, Nagy Peleske és Zajta községek hadkötelesei. — Ápril hó 5-én Aranyos-Megyes, Józsefháza, Berenceze, Patóháza, Görbed, Krassó, Lippó, Onbod, Pet yén, Pálfalva, Amacz, Szatmár-Zsadiny község-ek, — Ápril hó 6. Szamoskóród, Dobrács Apát Kis-Koles, N.-Koles, Kis-Palád, Bot Palád. Magosliget, Méhtelek, Garbolez, Száraz-Berek, Homok és Saár községek. — Ápril hó 7-én Udvari, Kaakszentmárton, Berend, Kaak, Nagy-Palád, Nagy Hodos, Kis-Hodos, Tiszta Berek, Mikola, Egri községek összes hadkötelesei. — A sorozás minden nap pontosan reggel 8 órakor kezdődik.

A Wesselényi bárók erdőségei. A Wesselényieknek tudvalevőleg Szatmármegye községei határában névszerint Udvari, Görbed, Ar.-Megyes, Apa, Sz.-Váralja rengeteg tölgy erdőségei vannak. Ezen 1460 k. h. erdőségek most kihasználás alá kerülnek. Mint értesülünk a Neuschloss féle r. t. nagymennyiségű műfát vásárolt és az erre vonatkozó szerződés f. hó 24-én jött létre Kolozsvárt Wesselényi Miklós báró, mint a család meghatalmazottja és Heidlberg Imre r. t. igazgató között, egyben ezen erdők kitermelésével nyolcz évre terjedő időre. Közjegyzői okmányon Grünfeld Leopold bízott meg. Ezek után kilátás van arra, hogy a helyi fuvarosok és munkások újabb és tartós kereset-forráshoz jutnak.

Vármegyei közgyűlés. A múlt pénteken tartott rendkívüli varm. közgyűlés a tisztviselői fizetésének javítására a kormány által adott 17240 koronát osztotta el, az alispán fizetése 20% al, a főjegyző és árvaszéki elnöké 15% al, a két kiadóé 13% al emeltetik, a fentmaradó összeg 1142% arányában osztottat el a többi tisztviselők között, az árvaszéki nyilvántartó, a várnagy és a megyei nyomdász nem részesültek fizetés emelésben, minihogy ezen tisztviselők fizetése 1893-ban emeltetett. A közgyűlés a belügyminiszternek feliratilag mond köszönetet. Minihogy a felsőbbnyai főorvos választás ellen fellebbezéssel éltek, a közgyűlés a vizsgálat foganatosításával az alispánt bizta meg.

Felülfizetések. A Katholikus Kaszinó vasárnap este tartott felolvasó estélyén a kaszinó üvegtermének alapjára felülfizettek: dr. Irinyi Tamás, Ekkel Lajos, Zahoránszky István, Szabó István, Paskuj Gerő és Báthory Endre 60—60 fillért.

Hogyan lett egy házaspár 6 gyermekével boldog! Egy a fővároshoz közeli vidéki városban élt férj és feleség 6 gyermekével. A férj szorgalmas volt, de mégis csak ritkán sikerült neki valamit keresni, úgy, hogy családját alig bírta eltartani. Az asszonynak egyszerre csak azon gondolata támadt, hogy férje tudtán kívül részt vesz az osztályosorszájokban. Sokáig takarékoskodott a krajczárokkal, míg egy negyedeceke sorsjegyet beszerezhetett volna; Ekkor Török A. és Tarsa czégrezhez. Budapesten, Váci körút 4., fordult és megrendelt ott ¼ sorsjegyet. Számát sem az 1-ös, sem a 2-ik, de a 3 ik és 4-ik osztályban sem húzták ki. Elestüggedve irt az asszony Török A. és Tarsa czégrek: „még csak két osztály, aztán veszve vannak a megtakarított krajczárok”. Ez azonban nem így volt, mert az 5 ik osztályban nagy nyreménnyel húzták ki a számot. A Török-czég, mely előtt a család számtalan helyzete ismeretes volt, azonnal sürgönyözött az asszony részére megállapított címre, hogy sorsjgyüket egy nagy nyreménnyel kihúzták. Másnap már megjelent az asszony férjével együtt Török A. és Tarsa budapesti irodájában, de férje előtt még titkolta, hogy mi történt. Csak amikor a hivatalos huzasi jegyzékből meggyőződött és mikor a Török A. és Tarsa czégtől a pénzt felvette, adta meg urának a felvilágosítást. A szegény ember öreme leirhatatlan nagy volt, reszkáló kezekkel és örök könyvekkel szemében öilte át feleségét ezen szavakkal: „neked köszönöm jó asszony, hogy mindketőnket gyermekeinkkel együtt boldoggá tettél”.

A honvéd főreal iskolában és a honvéd Ludovika akadémiában az 1900/1901 tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetemény közszemlére a kapitányi hivatal katonai ügyosztályában kitéve van, hol is az a hivatalos órákban az érdekeltek által megtekinthető.

Színház.

A kritika, mely közhit szerint a „gáncsolás mestersége” sokszor tévedhet megrovásaiban, de nem igen téved dícséreteiben, vagyis ami már a kritikus szeme előtt is jó, az csakugyan jó lehet.

Jó komika például tulzásai *Latabárné*. Negédes magatartása, erősen karakterizáló, értelmes beszéde, határozott gesztusai, ifju elevensége, csapongó jó kedve mind közreműködnek szerepei sikerében. Ha ő nem csupán a jóízű kacaját tartaná a hatás fő céljának, a komikai artisták jobbjai közé számítanók. Kár, hogy jutalomjátékát a *Gyimesi vadvirág*-ban (márc. 14-én) oly kevés közönség tisztelte meg.

Bezzeg *Kömléy* megtöltötte jutalomjátékára a színházat. (márc. 24.) Volt reklám bőven, még budapesti vendég is, kiről úgy láttuk, maga jól mulatott. Az előadott *Gyürkővics Aron aus Püspök-Ladány* valdói színpadi egyvöleg, bohózat, látványosság, dal, ballet, minden parodizálva, fölesillan még némi moraliszticus tanulság is a Vig Pista katasztrófájában. Kömléy előszeretettel ünnepelte a közönség; mihelyt kilép a színpadra. Őt felismeri mindenki s mosolylyal üdvözli, mit ez estén nem érdemelt meg.

Fényes sikerei voltak e napokban Balogh Gusztávnak, a társulat jeles karmesterének, ki nemcsak a háromszor színre hozott *Baba* operett bájos dalainak dirigálásával, de főleg a *Granadai éji szállás* opera (márc. 21. és 26.) betanításával szerzett közönségünknek ritka műélvezetet. Kreuzer lírai operája megvette szívünket Érckövy öblös baritonja uralkodott a zenekar fortéin, Feledi édes hangja, Nagy Gyula fáradhatatlan, csengő tenorja lebilincseltek a *kicsiny de hálás* publikumot.

Színre került 18-án a *Szökött katona*, 19-én *A molnár és gyermeke*, üres parterre előtt, de tele házat vonzott 25-én *Az ember tragédiája* Morvay férfias hévvel adta Adámot, Arday kedves volt változatos jeleneteiben, Rakodczay tulzás nélkül, hangjában alkalomhoz illő keserűséggel alakította a tagadás szellemét.

Prém J *Vándormadár* cz. vigjátékának premierjére (márc 27.) alig néhány ember volt kíváncsi, ezek is keservesen kiábrándultak. Nem vigjáték volt ez, hanem csendélet, 20 szereplőnek szüntelen ki és be járkálása, közben a békét a *sugó* zavarta, kit az előadás végén a *kicsiny és hűlát nem ismerő* publikum kitapsolt.

Szerkesztői üzenet.

Kis virágom jönni fog, a másik több helyen erőltetett, nincs benne költői lendület. Jókat máskor is szívesen fogadunk.

Társadalmi életünk gyenge munka, nem közölhető.

A názárethi ház nem költői, önnek a kötetlen beszédben lesz ajánlatosabb próbálkozni.

Hajnalfelé jönni fog.

Két mű, melyre szerkesztői üzenetet nem kértek, igen jó Legközelebb egymásután meg fognak érkezni. A levélben foglaltakért hálás köszönetet mondunk.

Több kéziratról a jövő számban.

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á.	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
3 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeresemény jut, tehát az oldalálló nyereseményjegyek szerint a sorsjegyek felét pénznyereseménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ilyen nagy nyereseményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt	—75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) „	1.50 „ 3.— „
egy fél (1/2) „	3.— „ 6.— „
egy egész (1/1) „	6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beklüldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 10-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.**bankház****Budapest,****V., Váci-körút 4/a.**

Sok és nagy nyereseményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél, levágandó. Török A. és Társa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben } utánvételezni kérem }
} postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

Az angyaldombi szőlőoltvány-telep kezelőségénél

Zomba (Tolnamegye eladó) még circa 250 ezer ritka szép, jól összefort szokványos gyökeres fás és zöld ojtvány:

u. m. bakator, mustos fehér, olasz rizling, arramon, alic, bousche, kadarka, chasl blanc, chasl roug. Rup. portalis alanyon 100—105 frtfg, 50 ezer furmint portalison 115 frt. Rup. monticol, arram. Rupest, gamay couder és Rup. mettaliea alanyon 105—115 frtfg; 15 ezer furmint Rup. monticolein 120 frt ea; 50 a legfinomabb chasela, muscotály és csemege faj ojtvány u. m. musch. alexandr., m. bordelle, m. Passatuti, m. ottonel, m. hamburg olac., m. frontignon roug., Madl royal stb. stb. száza 13—15 frtfg, ezre 120—125 frtfg.
100 ezer gyökeres zöld ojtvány egyszerű párosítással mézes fehér, mustos, fehér, ol. rizling ezre 100 frt.
50 ezer zöld ojtvány egyszerű párosítással Bakator, mustos fehér, chasl roug, Jordoványi, olasz rizling, mézes fehér portalis alanyon 55 frt, monticolen 65 frt.**Fajtiszta amerikai sima és gyök. vesszők u. m.**

	sima		gyök.			sima		gyök.		
	I.	II.	I.	II.		I.	II.	I.	II.	
Rapiria selecta (portal)	6	2	—	—	Rup. gamay conderce	10	5	18	12	Százezer darabon felüli megrendelésnél némi engedmény.
portal glair de Montp.	6 1/2	3	12	8	„ grou colnár	10	5	18	12	Fajtiszta gyökeres és sima, kiváló Rupestr. Hybridek külön névvel ellátva.
Rup. monticola	9	5	18	12	„ arramon gomsin	10	5	18	12	
„ mettalie	10	6	20	12	Solonis	9	5	18	12	

Szénkéneggel fentartandó, vagy homok-szőlőknek 1/2 millió európai gyök vesszők u. m. Nemes kadarka 5 frt. 2 éves erős 8 frt. Ol. Rizling, Ezer jó 8 frt. Mézes fehér, Rajnai rizling, vörös veltelin, zöld sylvani, Nagyburgandi, oportó, alic bousch. ezre 10 frt. Arramon, számtalan muscat. faj, mint Musch. cregn Alexandr., Lunel, frontignon roug. D. Rób, Hogg Ferd. Losseps, Passatuti, Charl. fajok nagy választékban 15—30 frtfg.

A legkiválóbb vörös-kék, fehér, csemege Charles és Muskotály és borfajokból ca 600 fajban sima vesszők. Kimerítő árjegyzéket megkeresésekre alulról küld. A vesszők fajtisztségéért, jótállás, megrendelések az ár 1/6-ával fenti címre, vagy a tulajdonoshoz

WILLINGER MÁRTON

Zomba, Tolna m. küldendő.

Az I. orsz. mezőgazdasági kiállításon a telep a legnagyobb collectioval 165 fajjal volt képviselve s az I. díjjal, nagy aranyéremmel, borai után II. díjjal ezüstéremmel lett kitüntetve.

Kossuth-uteza 5. sz. alatt

egy

öt szobás lakás,**konyha, kamara, pincze, istálló és kocsiszinnel május 1-től****bérbe kiadó.**

A legelőbb női kalap bevásárlási forrás!

LÖVENBERG E.

női divatáru raktára

Sztalmár, Deák-tér (mélt. báró Vécsel ház.)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy tavaszi és nyári idényre a legújabb párisi és bécsi

női és gyermek**SZALMA-KALAPOK,**

tokok, sport és negligé kalapok nagy választékban megérkeztek és azokat

meglepő olcsó árban árusítom.

Kalap átalakításokat és díszítéseket a **legsolidabb árban** felvállalok, ugyszintén mindenféle hajmunkákat, hajparókákat s hajfonatokat **olcsó árban.**Hivatkozva 33 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő divattermemre, valamint ebből kifolyólag előnyös bécsi és párisi összeköttetésemre, azon helyzetben vagyok, hogy **izléses és csinos kiállítás** tekintetében, a legmagasabb igényeknek képes vagyok megfelelni.

A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

Lövenberg E.

divatárusnő.

Elvem kevés haszon, nagy forgalom!

Hímzési előnyömda, hímzések elfogadotnak.

Zsirati kalapok 1 forinttól 3 forintig.

EQUITABLE

EGYESÜLT ÁLLAMOKBELI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.
Alapítattott 1859-ben.

Budapest, 1900. febr. 12-én.

Kivonat az 1899 évi jelentésből.

Vagyon az 1899. év végén	Kor.	1.400,956.430
Felcsig	"	305.587.385
Össz bevétel az 1899. évben	"	269,391.000
Kötvénybirtokosoknak kifizetett az 1899. évben	"	120,537.705
Uj üzlet az 1899. évben	"	1.016,509.160
Biztosítási állag az 1899. év végén	"	5.272,082.110
Kötvénybirtokosoknak az intézet fennállása óta kifizetett	"	1.615,953.650

Ajánlatokat úgy az élet, mint a járadék-biztosítás minden formája a legolcsóbb díjtételek s legkedvezőbb feltételek mellett elfogad a magyarországi igazgatóság. Budapest, VI. Váci körút 35.

Tekintélyes képviselők az ország bármely részében alkalmaztatnak.

id. Botos Gyula

polgári, papi és egyenruha üzlete
valamint mindennemű

egyenruha cikkek raktára

Szatmár,

Deák-tér, Zöldfa vendéglő alatt.

Tartalékos tiszt urak szolid kiszolgálás mellett felszerel-
tetnek, költségvetést díjmen-
tesen és bérmentve küldök.

Saját készítményű fehérneműim az ezredéves kiállításon
millenniumi éremmel lett kitüntetve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek
tudomására adni, hogy

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN

megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

ugy női ruhakelmékben, * * *
* * * mint férfi, honi gyapjuszövetekben

s állandó nagy raktár van **szepességi vász-**
nak és damasz árúkból, valamint sa-
ját készítésű

női és férfi fehérneműekből.

MENYASSZONYI KELENGYÉK

a legszolidabb kivitelben jutányosan és gyorsan ké-
szítetnek: ezeken kívül számtalan sok új divat és
közhasználatu árukat a legszolidabb határozott árak-
ban készséggel szolgáltatok

A nagyérdemű közönségnek.

Kiváló tisztelettel:

PÁSKUJ IMRE.

Vidékre mintákat és árjegyzéket bérmentve küldök.

Blusokban a legszebb ujdonságok.

A legnagyobb szőnyeg és függöny raktár.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÓRY KÁROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE

SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Jelen időnyre ajánlom egész új mintájú porcel-
lán és angol fajans étkező, kávé, teás, és
ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívüli**
nagy raktártartók. Továbbá ajánlok: Magyar,
Cseh, Francia ivókészleteket. **Berdorf, Al-**
pacca és cinacél evőeszközöket, **konyha be-**
rendezési cikkek, egész finom olaj nyomatu
genre és szent képeket, sok más használati és dísz-
tárgyakat, melyekből állandóan nagy raktártartók.
Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

Kész ablakok minden nagyságban.

kész szolgálattal
GYÓRY KÁROLY.

Kép-keretezések igen olcsó árban.

MICHELSTÄDTER S. E. ÉS H.
cipőraktára

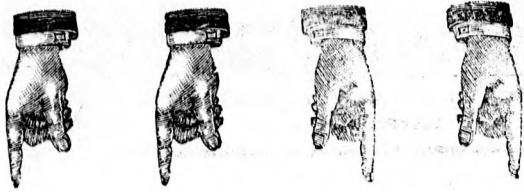
Szatmár, Deák-tér 12. szám.

Gyártmányaink, különösen a
teshez való simulékonyosságuk, az
eredeti alak megartása és vise-
lőbeli tartósságuk által ünnek ki,
ugy, hogy cipőink használatával,
daczára a kényelmesebb hordásnak
és elegánsabb külsejének, minden
család évenként telemesebb összeget
takarít meg.

Hogy minden kétértelműség eleje vélassék, minden cipő talpában a megszábotott gyári ár be van véste.
Vidéki megrendeléseknek elengedő egy viselt cipő beküldése.
A n. é. közönség kész szolgálataira maradtunk nagybecsű laogatást kérve
kiünő tisztelettel: **Michelstädter S. E. ÉS H.**

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 300 300

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat lakadalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemü rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„Pázmány-Sajtó”

könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: **egyházi iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.**

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

„**HETI SZEMLE**”,
Szatmármegye legelterjedtebb s
egyedüli *politikai* hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve :

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Borlogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik tavaszi és nyári idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen :

meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu mok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méter számra** is eladatnak.

➔ Egyházi szerek ➔

végleges megrendelés után **olcsón** szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfükivonatom, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szünik a hajhullás, korpaképződés és mindennemü fejbőrbetegség.

Kapható **gyógyszertárakban** és mindennemü **illat- és piperecikk-kereskedésben.**

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselés: **GÓTH GYULA**, illat- és piperecikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Főtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és szíjjelküldési raktára :

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.